

ЩОДО ВИКОНАННЯ ПЛАНУ-ГРАФІКУ ПЕРШОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО У РОЗДІЛІ “ПІДВИЩЕННЯ СТАНДАРТІВ ЖИТТЯ” ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (ДО КІНЦЯ 2010 РОКУ)

РЕФОРМА СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ

Аналіз та оцінка ефективності всіх видів соціальної підтримки

Критерієм для визначення бідності є прожитковий мінімум, який статтею 52 Закону України від 27 квітня 2010 року № 2154 та статтями 21 та 22 Закону України від 23 грудня 2010 року № 2857-VI “Про державний бюджет України на 2011 рік” визначено в наступних розмірах:

	прожитковий мінімум, грн.	прожитковий мінімум, грн., для дітей віком до 6 років, грн.	прожитковий мінімум, грн., для дітей віком від 6 до 18 років, грн.	прожитковий мінімум для працездатних осіб, грн.	прожитковий мінімум для осіб, які втратили працездатність, грн.
01.12.2010	875,00	799,00	957,00	922,00	734,00
01.01.2011	894,00	816,00	977,00	941,00	750,00
01.04.2011	911,00	832,00	997,00	960,00	764,00
01.10.2011	934,00	853,00	1 022,00	985,00	784,00
01.12.2011	953,00	870,00	1 042,00	1004,00	800,00

Тож, система соціальної підтримки повинна зосереджуватися на наданні пільг, допомоги та субсидій для тих громадян, доходи яких знаходяться або нижче, або на рівні офіційного прожиткового мінімуму. Однією з проблем такого підходу є те, що розвиток регіонів не є збалансованим, як щодо доходів, так і щодо рівня споживчих цін. Діяльність служб соціального захисту населення врегульовується багатьма законами, але соціальна підтримка населення переважно містить три складові:

- 1) соціальні пільги, що часто отримуються шляхом розподілів міжбюджетних трансфертів, зокрема, дотацій для різних категорій населення:
 - осіб, що мають право на пільговий проїзд у міському пасажирському і приміському транспорті, зокрема, пенсіонерів (близько 10,5 млн. громадян України),
 - дітей війни, які мають право на надбавки до пенсій та право на стаціонарну медичну допомогу в госпіталях ветеранів війни (близько 6,1 млн. громадян України),
 - ветеранів праці (близько 4,6 млн. громадян України),
 - незаможних громадян, які звертаються до держави по допомогу з оплати житлово-комунальних послуг (до 4 млн. громадян України),
 - ветеранів війни (близько 2,8 млн. громадян України),
 - осіб, що постраждали внаслідок катастрофи на ЧАЕС (близько 1,9 млн. громадян України),
 - інвалідів (близько 2,6 млн. громадян України),
 - осіб за професійною та соціальною ознакою (працівники органів внутрішніх справ, прокуратури, Служби безпеки України, транспорту, військовослужбовці), тощо.
- 2) соціальна допомога, що часто базується на порівнянні рівня доходів з рівнем забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї, надається малозабезпеченим сім'ям та у випадках з народженням дітей, інвалідам із дитинства і дітям-інвалідам.
- 3) субсидії, які є видом допомоги в грошовій або натуральній формі, що надається державою та органами місцевого самоврядування (наприклад, бюджетні кредити).

На виконання Указу Президента України 15 серпня 2001 року № 637/2001 “Про стратегію подолання бідності”, комплексна програма забезпечення реалізації стратегії подолання бідності була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712, яка передбачає поетапну заміну системи діючих пільг на адресну грошову соціальну допомогу чи на соціальні послуги, для забезпечення надання допомоги винятково бідним верствам населення.

Стратегія була поділена на заходи, що повинні були відбуватися з 2001-го по 2009-й рік. Фінансове забезпечення Програми здійснювалося в межах коштів, передбачених в Державному бюджеті України та місцевих бюджетах, Пенсійному фонді та фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування. Зокрема, у 2002-му році повинно було відбутися запровадження консолідованої системи адресної соціальної допомоги та соціальних послуг. Заходи щодо втілення положень Програми приймалися розпорядженнями обласних та міських у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, інколи у вигляді обласних програм подолання бідності.

Програма економічних реформ Президента України на 2010-14 роки передбачає встановлення мораторію на запровадження нових видів соціальної підтримки населення й на розширення наявних видів підтримки на нові категорії населення.

До плану роботи Міністерства соціальної політики України на 2010 рік було включено супроводження у Верховній Раді України та Кабінеті Міністрів України законопроектів, спрямованих на удосконалення системи надання пільг, посилення їх адресності, проектів нормативно-правових актів щодо надання допомоги сім'ям з дітьми, зокрема, проекту Закону України “Про внесення змін до Закону України від 01.06.2000 р. № 1768-III “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям”.

- до 01.11.2010 - проведення аналізу видів соціальної допомоги і пільг та оцінка їх ефективності.

Аудит може стосуватися рахунків місцевих бюджетів та державного бюджету. Види соціальних послуг наведені у Законі України “Про соціальні послуги”. Згідно статті 5 зазначеного Закону, основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування.

Оцінку ефективності допомоги та пільг найлегше було б здійснювати за умови адресності та адміністративно-фінансової консолідації. Адресність повинна передбачати її спрямування найбільш вразливим верствам населення:

- ветеранам війни;
- одиноким непрацездатним громадянам;
- інвалідам I, II та III-ї групи;
- сім'ям з дітьми-інвалідами до 16 років;
- багатодітним сім'ям, які мають трьох і більше дітей;
- сім'ям, у складі яких два і більше інвалідів;
- сім'ям з непрацездатними членами сім'ї, у складі яких є інваліди з дитинства;
- одиноким матерям, які зайняті доглядом за дитиною до трьох років;
- дітям-сиротам та дітям, що позбавлені батьківської опіки, які проживають з непрацездатними опікунами;
- сім'ям, які складаються тільки з непрацездатних осіб, тощо.

Також визначення доходів повинне було стати однією зі складових Податкового кодексу, зокрема, чи можуть бути фізичні особи зобов'язані подавати щорічну декларацію доходу до ДПІ.

- до 01.11.2010 - проведення інвентаризації видів соціальної допомоги і пільг.

Одноразові та багаторазові пільги в Україні встановлюються 27-ма законами України, 2-ма указами Президента України, 15-ма постановами Кабінету Міністрів України та 5 іншими нормативно-правовими актами Кабінету Міністрів України.

- до 01.12.2010 - підготовка пропозицій щодо перегляду окремих видів пільг, які існують лише "на папері".

Скорочення доходів бюджетів унеможливають фінансування значної частини пільг, що дає можливість громадянам подавати адміністративні позови в суди.

Наприклад, п. 8 комплексної програми забезпечення реалізації стратегії подолання бідності була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712 передбачав розробку та впровадження регіональних довгострокових програм "Турбота" з питань розвитку форм і методів комплексного надання соціальних послуг найбільш вразливим верствам населення, що фінансувалися б з бюджету АРК, обласних та міських у м. Києві та Севастополі бюджетів. У бюджеті міста Києва на 2011-й рік на виконання трьох програм соціального захисту планується спрямувати 90 319,6 тис. грн.:

- міська цільова програма "Турбота" - 76 386,2 тис. грн..
- міська цільова програма "Соціальне партнерство" - 10 274,2 тис. грн.
- міська цільова програма "Діти столиці" - 3 659,2 тис. грн.

Відомо, що внаслідок скорочення доходів бюджету, у 2009-10 рр. міська цільова програма "Турбота" була значною мірою недофінансована.

Запровадження непрямих методів оцінювання доходів громадян, які претендують на одержання соціальної підтримки.

- до 31.12.2010 - моніторинг експериментального впровадження методів непрямой оцінки доходів громадян, які звернулися за наданням соціальної допомоги, в управліннях Баштанської райдержадміністрації Миколаївської області, Кіцманської райдержадміністрації Чернівецької області, Корюківської райдержадміністрації Чернігівської області, виконкому Кам'янобрідської районної у м. Луганську ради, виконкому Уманської міської ради Черкаської області.

Методика обчислення сукупного доходу сім'ї для всіх видів соціальної допомоги була затверджена Наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства фінансів України, Державного комітету статистики України, Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України від 15 листопада 2001 року № 486/202/524/455/3370.

Запровадження єдиної методики обчислення середньодушового сукупного доходу сім'ї з урахуванням її доходу від власності та вдосконалення механізму фінансування державної соціальної допомоги було передбачене на 2002-й рік комплексною програмою забезпечення реалізації стратегії подолання бідності затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712.

Найбільш достовірним джерелом інформації про доходи є декларація про доходи та майно.

За прямим методом оцінки доходів, заявник на соціальну підтримку повинен надати управлінням праці та соціального захисту значну частину довідок, які ці управління повинні перевірити.

Реалізацію проекту “Удосконалення системи соціальної допомоги” розпочато 2006-го року, спільно з Міжнародним банком реконструкції та розвитку, а механізм було затверджено Постановою КМУ № 842 від 20 червня 2006 року. Згідно даних Міністерства соціальної політики України (КВКВ 250, 251), у п'яти областях України проводиться експеримент щодо впровадження непрямих методів оцінки доходів громадян, які звертаються за отриманням соціальної допомоги. Непряма оцінка доходів проводитиметься на основі характеристик домогосподарства та його членів: їх віку, освіти, роду занять, характеристик житлового приміщення, способу життя заявника тощо.

- до 31.10.2010 - узагальнення результатів моніторингу впровадження методів непрямой оцінки доходів громадян.

- до 30.11.2010 - оцінка ефективності методів непрямой оцінки доходів громадян.

Підготовка пропозицій щодо впровадження в Україні методів непрямой оцінки доходів громадян для призначення соціальної допомоги.

У бюджетах навряд чи передбачено видатки на перекваліфікацію працівників управлінь праці та соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі державних адміністрацій, структурних підрозділів з питань праці та соціального захисту населення виконавчих органів міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад (далі - органи соціального захисту населення) з надання населенню житлових субсидій за спрощеним порядком.

Урахування рівня доходів при наданні всіх видів пільг (крім пільг для осіб, які мають виняткові заслуги перед Батьківщиною).

- до 01.08.2010 - узгодження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

Поділ отримувачів пільг на таких, хто має право на пільги за особливі заслуги перед Батьківщиною, за соціальною ознакою та за професійною ознакою, є досить характерним. У випадку з пільгами за професійною ознакою рівень доходів не враховується, але такі пільги повинні фінансуватися за рахунок профільних міністерств та відомств, а не за рахунок соціальних служб.

Базовим для діяльності житлово-комунального сектору є Закон України від 24 червня 2004 року № 1875-IV “Про житлово-комунальні послуги”, який визначає основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки. Житлово-комунальна галузь регулюється Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Закон України 2 червня 2005 року № 2633-IV “Про теплопостачання” врегулює господарську діяльність підприємств теплопостачання (економічно обґрунтовані тарифи встановлюються Національною комісією регулювання електроенергетики України, згідно першого речення частини п'ятої статті 17 Закону України 575/97-ВР “Про електроенергетику”).

Закон України від 10 січня 2002 року № 2918-III “Про питну воду та питне водопостачання” врегульовує споживання води, а Закон України від 01 квітня 2009 року № 1220-VI “Про електроенергетику” врегульовує споживання електричної енергії.

Вивезення побутового сміття та рідких нечистот врегульовується Законом України від 5 березня 1998 року № 187/98-ВР “Про відходи”.

- до 15.11.2010 - подання законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг на розгляд КМУ.

За квартиру, комунальні та інші послуги громадяни сплачують житлово-експлуатаційним управлінням. Конкуренцію ЖЕУ становлять ОСББ, що створюються на підставі Закону України від 29 листопада 2001 року N 2866-III “Про об’єднання співвласників багатоквартирного будинку”. Ця форма власності, як і ЖБК та відомчі будинки, не користується послугами централізованого опалення. Але частка ОСББ на ринку комунальних послуг, у порівнянні з ЖЕО, поки що не значна.

Деякі експерти вважають, що норми споживання послуг є завищені, включаючи норми витрачання природного газу, норми кількості пільгових поїздок, тощо. Пункт 7 частини першої статті 18 Закону України “Про місцеві державні адміністрації” визначає, що місцева державна адміністрація “визначає і встановлює **норми споживання** у сфері житлово-комунальних послуг, здійснює контроль за їх дотриманням”.

- до 15.12.2010 - розгляд та затвердження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг у КМУ.

Законодавство про житлово-комунальні послуги описує організаційні та господарські відносини, що виникають між виробниками, виконавцями та споживачами послуг – результатів господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил. Згідно п. 1.6 статті 21 Закону України від 24.06.2004 № 1875-IV “Про житлово-комунальні послуги”, виконавець має право “отримувати компенсацію за надані відповідно до закону окремим категоріям громадян пільги та нараховані субсидії з оплати житлово-комунальних послуг і повертати їх у разі ненадання таких послуг чи пільг”.

Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 року № 848.

Норми користування житловою площею становлять 21 кв.м на кожну особу і додатково 10,5 кв.м. на сім’ю, та встановлених нормативів користування комунальними послугами. Якщо особа проживає одна, то така норма становить 31,5 кв.м. Якщо це однокімнатна квартира – субсидія надається на всю житлову площу. Коли нарахування в межах норм перевищують 15% (для всіх інших сімей) або 10% (для сімей, які складаються лише із непрацездатних) доходів, людина може отримувати субсидію на нормативну площу (для однієї особи це 31,5 кв. м), а надлишкову житлову площу їй доведеться оплачувати самостійно. Однак, якщо громадянин не в змозі сплачувати повністю за надлишки житлової площі свого помешкання, або якщо він опинився у скрутних життєвих обставинах, можна звернутися до спеціальної комісії, яка створена в місті, із заявою про призначення субсидії, як виняток. За результатами обстеження сім’ї комісія може прийняти рішення про призначення субсидії на всю житлову

консультанти: Бабанін Олександр, Любич Андрій

площу. Під час опалювального сезону комунальні платежі збільшуються, але методика розрахунку права на субсидію передбачає розрахунок доходів всіх членів сім'ї, зареєстрованих на цій житловій площі, за попередні шість місяців, та ділення суми на 6 для розрахунку середньомісячного доходу.

Субсидія призначається власнику (співвласнику) житла, наймачу житла у громадському державному житловому фонді, членові житлового кооперативу, на якого відкрито особовий рахунок за місцем реєстрації. Саме ці особи мають заповнюватися заяву на призначення субсидії. У спрощеній формі заяв, які вже надіслані пенсіонерам, чітко написано, що заява заповнюється особою, на яку відкрито особовий рахунок для оплати житлово-комунальних послуг.

Субсидія не призначається тим, хто протягом року придбав нове житло або здає власне житло в оренду, здійснив покупку чи оплатив послугу на суму, більше ніж 10 прожиткових мінімумів. Не мають права на субсидію родини, які мають у володінні більше одного автомобіля, додаткових житлових приміщень. Лише ті дачні будинки у селі, що зареєстровані у БТІ як житлові приміщення, враховуються при визначенні права на субсидію.

За даними Міністерства соціальної політики України, станом на 30.12.2010 року, житлові субсидії отримувало 1 373,4 тис. сімей, а також субсидії для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного палива – 315,2 тис. сімей.

- до прийняття - внесення і супроводження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг до другого читання.

Додаток № 7 до Закону України від 27 квітня 2010 року № 2154 “Про Державний бюджет України на 2010 рік” врегулював Показники міжбюджетних взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами на 2010 рік і надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот передбачає субвенцію із загального фонду бюджету України у сумі 2,33 млрд. грн. та із спеціального фонду бюджету України у сумі 3,6 млрд. грн. до бюджетів Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів та бюджетів міст Києва та Севастополя. Додаток № 7 до Закону України “Про Державний бюджет України на 2011 рік” зробив цю субвенцію такою, що передається з загального фонду бюджету України, і встановив її у розмірі 7 млрд. гривень.

Як бачимо, на 2011-й рік заплановане збільшення субвенції на 1,06 млрд. гривень. Згідно п. 9.2 Постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2010 року № 621 “Про посилення соціального захисту населення під час оплати житлово-комунальних послуг”, Міністерство фінансів України повинне “визначити джерела збільшення видатків на субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг з тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття і рідких нечистот та забезпечити своєчасне і в повному обсязі перерахування субвенції відповідно до фактичних нарахувань”.

Залишається незрозумілим, чи під терміном унормування надання пільг мається на увазі зменшення норми користування житловою площею, що вимірюється у квадратних метрах

житлової площі, чи збільшення норм питомої ваги видатків на житлово-комунальні послуги в доходах родин, що вимірюється у відсотках від доходу.

- до 31.07.2010 - розробка законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку.

Замість Закону України від 1995 року “Про зв'язок” було прийнято новий Закон України від 18.11.2003 року “Про телекомунікації”, що є чинним поряд з декількома іншими законами нормативно-правовими актами державного підприємства “Український державний центр радіочастот” та інших органів.

- до 30.10.2010 - узгодження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку із заінтересованими центральними органами виконавчої влади.

- до 15.11.2010 - подання законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку на розгляд КМУ.

- до 15.12.2010 – розгляд та затвердження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку у КМУ.

- до прийняття - внесення і супроводження законопроекту щодо унормування надання пільг з оплати послуг зв'язку до другого читання.

Головне науково-експертне управління Верховної Ради України зробило висновок від 21.10.2010 року на проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання взаємовідносин у сфері телебачення та телекомунікацій (реєстраційний № 6527), запропонувавши повернути законопроект на доопрацювання.

- до 31.12.2010 – підготовка фінансово-економічних розрахунків щодо посилення адресності надання пільг.

Поетапна заміна системи діючих пільг на адресну грошову соціальну допомогу чи на соціальні послуги була запланована комплексною програмою забезпечення реалізації стратегії подолання бідності затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2001 р. № 1712, починаючи ще з 2002-го року.

Універсальні пільги, на противагу адресним, значно частіше застосовуються в системі соціальної підтримки в Україні. У 2010-му році предметом широкого обговорення стала надзвичайно низька адресність системи соціальної підтримки в Україні.

Створення інформаційно-аналітичної системи органів праці та соціального захисту населення, єдиної бази даних одержувачів усіх видів соціальної підтримки, єдиного інформаційного середовища для органів праці й соціального захисту населення, Пенсійного фонду, Державної податкової адміністрації, МВС, органів реєстрації актів громадянського стану

Впровадження технологічного обладнання для обліку фактичного споживання послуг

Означення соціальних послуг, у тому числі надане і в статті 1 Закону України від 19 червня 2003 року № 966-IV “Про соціальні послуги”, визначає послуги як “комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги (далі - особи, що потребують соціальних послуг), з метою поліпшення або відтворення їх життєдіяльності,

консультанти: Бабанін Олександр, Любич Андрій
соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя”. Основними формами надання соціальних послуг є матеріальна допомога та соціальне обслуговування.

- до 01.09.2010 - тестування програмного продукту Інформаційно-аналітичної системи соціального захисту населення.

Існує єдиний Державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги, запроваджений Постановою КМУ від 29 січня 2003 року № 117, у якому кількість осіб, що перебувають на обліку, постійно збільшувалася, налічуючи 283 813 осіб, станом на 1 червня 2010 року.

- до 31.12.2010 - дослідна експлуатація програмного продукту Інформаційно-аналітичної системи соціального захисту населення.

Така інформаційно-аналітична система успішно функціонує в Російській Федерації.

- до 31.12.2010 – підготовка пропозицій КМУ щодо забезпечення громадського транспорту засобами обліку.

Майже кожна третя особа в Україні має право на пільговий проїзд у міському та приміському транспорті. Також існує пільговий проїзд на міжміських лініях повітряного, залізничного, річкового та автомобільного транспорту.

Базовим в регулюванні транспорту в Україні є Закон України від 10 листопада 1994 року № 232/94-ВР “Про транспорт”, який поділяє Єдину транспортну систему України на:

- транспорт загального користування (залізничний, морський, річковий, автомобільний і авіаційний, а також міський електротранспорт, у тому числі метрополітен);
- промисловий залізничний транспорт;
- відомчий транспорт;
- трубопровідний транспорт;
- шляхи сполучення загального користування.

Послуги громадського транспорту переважно надаються громадянам на підставі Закону України від 29 червня 2004 року № 1914-IV “Про міський електричний транспорт” та Закону України від 05 квітня 2001 року № 2344-III “Про автомобільний транспорт”.

Автомобільний транспорт також регулюється Законом України від 30.06.1993 № 3353-ХІІ “Про дорожній рух”, Законом України від 08.09.2005 № 2862-IV “Про автомобільні дороги”. Порядок здійснення нагляду за забезпеченням безпеки руху на транспорті затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 1997 р. N 204.

Додаток 1 до моніторингу виконання плану-графіку першого етапу реформи системи соціальної підтримки, передбаченого у розділі “підвищення стандартів життя” Програми економічних реформ Президента України .

Бюджетна інформація та нормативно-правові акти по соціальній підтримці

- Конвенція про мінімальні норми соціального забезпечення (993_011), ухваленої у Женеві 28 червня 1952 року (статті 1, 2),
- Європейська Конвенція про соціальну та медичну допомогу, укладеної у Парижі 11 грудня 1953 року (статті 1, 8-17),
- Європейський кодекс (994_329) соціального забезпечення, прийнятого у Страсбурзі 16 квітня 1964 року (частина II),
- Конвенція про медичну допомогу та допомоги у разі хвороби (993_184), прийнята у Женеві 25 червня 1969 року (пункти 1, 3), та одноіменна
- Рекомендація (993_185), ухвалена там же і того ж дня (статті 7-12, 34), Європейська соціальна хартія (994_062), підписаної у Страсбурзі 3 травня 1996 року (статті 11-13), та інші міжнародні документи.
- Закон України від 05.10.2000 року № 2017-III “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” (Державний класифікатор соціальних стандартів і нормативів затверджено Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 17 червня 2002 р. № 293).
- Закон України від 4 жовтня 1994 № 192/94-вр “Про межу малозабезпеченості”.
- Закон України від 19.06.2003 р. № 966-IV “Про соціальні послуги”.
- Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III “Про соціальну роботу з дітьми та молоддю”.
- Закон України від 3 липня 1991 року № 966-14 “Про прожитковий мінімум”.
- Закон України від 01 червня 2000 року № 1768-III “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям”.
- Закон України від 16 листопада 2000 року № 2109-III “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам”.
- Закон України від 18 травня 2004 року № 1727-IV “Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам”.
- Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР “Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування”.
- Закон України від 18 листопада 2004 року № 2195 “Про соціальний захист дітей війни”,
- Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-12 “Про статус ветеранів війни, гарантію їх соціального захисту”,
- Закон України від 23 березня 2003 року “Про жертви нацистських переслідувань”,
- Закон України від 15 грудня 2005 року “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей ”,
- Закон України від 12.01.2006 року № 3334-IV “Про житловий фонд соціального призначення”.
- Закон України від 17 квітня 1991 року № 962-XII “ Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні”.
- Закон України від 28 лютого 1991 року N 796-XII “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 12 “Про порядок надання платних соціальних послуг та затвердження їх переліку”.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 558 “Про затвердження порядку призначення і виплати компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги”.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2004 № 559 “Про затвердження Правил організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг”.

консультанти: Бабанін Олександр, Любич Андрій

- Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1895 “Про затвердження Положення про волонтерську діяльність у сфері надання соціальних послуг”.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2004 № 1125 “Про утворення Державної соціальної служби для сім’ї, дітей та молоді”.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2000 року № 1192 “Про надання щомісячної грошової допомоги малозабезпеченій особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу, які за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за ним”.

Соціальне страхування як спосіб захисту особи від втрат доходу є розділом Указу Президента України від 15 серпня 2001 року № 637/2001 “Про стратегію подолання бідності”. Загальнообов’язкове державне соціальне страхування переважно складається з Фонду соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (ФСС НВ), Фонду соціального страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (ФСС ТВП) та Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття (ЦЗ).

ФСС НВ

Нормативно-правова база, що врегульовує діяльність ФСС НВ, складається з наступних нормативно-правових актів:

- Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування";
- Закон України № 1105-XIV "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23 вересня 1999 року;
- Закон України від 22 лютого 2001 року № 2272-III “Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”, зі змінами, внесеними Законом України N 799-VI “Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення впливу світової фінансової кризи на сферу зайнятості населення” від 25 грудня 2008 року №799-VI, з 13 січня 2009 року;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 "Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання";
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2000 р. N 1423 "Про затвердження Порядку визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання";
- Постанова Правління ФСС НВВ та ПЗ України від 12.07.2007 року № 36 Про затвердження інструкції про порядок перерахування, обліку та витрачання страхових коштів ФСС від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Коди бюджетних платежів, згідно Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50060000	<i>Платежі до Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України</i>
50070000	<i>Платежі до Фонду соціального захисту інвалідів</i>

ФСС ТВП

консультанти: Бабанін Олександр, Любич Андрій

Нормативно-правова база, що врегульовує діяльність ФСС ТВП, врегульовується наступними нормативно-правовими актами:

- Закон України N 2240-III "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням" від 18 січня 2001 року;
- абзац 5 пункту 1 статті 1 Закону України від 11 січня 2001 року N 2213-III "Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування";
- Постанова Правління Фонду соціального страхування по тимчасовій втраті працездатності від 04.03.2004 №21 у редакції наказу Правління Фонду від 19.01.2009 р. №10-ос "Про внесення змін та доповнень до форм звітності по коштах Фонду Ф4-ФСС з ТВП0та Ф14 (додаток до Ф4-ФСС з ТВП)".

Коди бюджетних платежів, згідно Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50030000	<i>Збір на обов'язкове соціальне страхування до Фонду соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності</i>
50030100	Страхові внески підприємств, установ, організацій та суб'єктів підприємницької діяльності
50030200	Надходження за путівки
50030300	Бюджетні трансферти
50030400	Надходження від застосування штрафних санкцій
50030500	Інші надходження

ЦЗ (Міністерство соціальної політики України)

Нормативно-правова база, що врегульовує діяльність центру зайнятості, врегульовується наступними нормативно-правовими актами:

- Закон України від 1 березня 1991 року N 803-XII "Про зайнятість населення";
- Закон України від 24 березня 1995 року № 108/95-ВР "Про оплату праці";
- Закон України від 2 березня 2000 року №1533-III "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" зі змінами, внесеними Законом України N 799-VI "Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення впливу світової фінансової кризи на сферу зайнятості населення" від 25 грудня 2008 року №799-VI, з 13 січня 2009 року;
- Закон України від 11 січня 2001 року № 2213-III "Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування";
- Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 18.12.2000 р. № 339 "Про затвердження Інструкції про порядок обчислення і сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття та обліку їх надходження до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття"
- Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 06.02.2009 р. № 41 "Про затвердження Змін до Інструкції про порядок обчислення і сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття та обліку їх надходження до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття".

У зв'язку із впровадженням єдиного соціального внеску, відносини між Пенсійним фондом України, ФСС НВ, ФСС ТВП та ЦЗ будуть новими. Питання подання нової звітності суб'єктами господарської діяльності ще не врегульовано.

Ціни в Україні регулюються Законом України від 3 грудня 1990 року № 507-XII "Про ціни і ціноутворення", який надає повноваження КМУ в галузі тарифного регулювання. На додаток, індекси споживчих і виробничих цін щомісячно розраховуються Держкомстатом

консультанти: Бабанін Олександр, Любич Андрій

України. Рівень купівельної спроможності громадян України захищається Законом України від 3 липня 1991-го року № 1282-ХІІ “Про індексацію грошових доходів населення”. Згідно статті 4 Закону України № 1282-ХІІ, “індексація грошових доходів населення проводиться в разі, коли величина індексу споживчих цін перевищила поріг індексації, який установлений в розмірі 101%”. Індикація грошових доходів переважно здійснюється на підставі прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати працездатних громадян України. Порядок проведення індексації грошових доходів населення затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1078.

Коди бюджетних платежів, згідно Наказу Мінфіну від 27.12.01 р. № 604:

50040000	<i>Збір на обов'язкове державне соціальне страхування України на випадок безробіття до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття</i>
50040100	Страхові внески роботодавців від суми фактичних витрат на оплату праці найманих працівників
50040200	Страхові внески, утримувані роботодавцями з суми виплат найманим працівникам
50040300	Страхові внески осіб, які беруть участь у страхуванні на випадок безробіття на добровільних засадах
50040400	Інші надходження до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття
50040500	Надходження від застосування штрафних санкцій

Усі права захищені © ГО "Фундація "Відкрите суспільство"
04070 Київ, вул. Братська 6, оф 402
тел/факс (044) 223-92-54
E-mail: info@osf.kiev.ua